

Paris 26/6 1919.

1052/94.

Panie Komendancie,

W uzupełnieniu mego dzisiejszego raportu wzięj się w obowiązku koniecznie poinformować, że Anglii starają się wprawdzie powiększać trudności wspólnej akcji alianckiej przez Edaniz, lecz jednocześnie interesują się bardzo lojalnością tamtej samej warunkami i stanem robót obronnych niemieckich. Podejrzewać należy że chcą odwieść moie aliantów od tej wspólnej akcji, lecz sami tamini kosztami by się wcale chętnie w Edanizku również

zasadniczo wagneri. Nie tają się z tem
zupełnie że chcą utrzymać w swym posia-
daniu wszystkie porty bałtyckie na
północ od Edamiska i mieć przez nie bez-
pośredni monopol stosunków handlowych
z Rosją. Mutman i zbyt szczęśliwie
przez Marek Carne chcieli natomiast
zlikwidować szybko i dalego od dobrego
subwencjonowania swój popierania grupy
Denikina bardzo uwolnić się wagą.

Sprawa polska mniej ich na razie ob-
chodzi niż przygotowanie odpowiednio
tego przyszłego handlu i wyzysku Rosji.

Natomiast Francja oficjalna pragnie
nas popierać efektywnie i nie może dozwolić
na osłabienie rozumnie Polski przez Niemcy

Wobec skomplikowanego transportu przez
Edam i lokalnych trudności ładowania
tawie wieżnych oddziałów, a przy założeniu
zbyt wielkiej od floty angielskiej, byłoby
zobowiązanie poważnych sił w trechach
wschodnich drogą lądową, moim zdaniem
może jedynym sposobem, aby w niebył
dalekimi w czasie możliwości wydatku akcji
wojskowej rygorystycznych nam sfer alianc-
skich, a to w ścisłym i bezpośrednim kon-
taku z naszą armią własną. Eventualna
akcja tych sił przez Wrocław lub poniżej
tego miasta, wziętaby przytem znaczną
część wojsk niemieckich na Śląsku górnym
we dwa ognie, zagwarantaby poważnie ich
odcięciem i rozbiciem zupełnem, a nam
zapewniata najłatwiej rychłe zajęcie

tych też warunkach dla Polski solidnie.

Zdolatemu przekonai jui tutaj u na jakas' wiekna pomoc i kooperacje reskaj liniji powarinie nie podobna. Ludzono suj tu porozumiami sily reskaj lew srybki rozklad tych edriatoru na Nowarozymie stworzyl tu dopiero suzy na istotny war- tosi bojowy tej armii. Bez powarinych posilkow alianckich, o ktorych wystanie ciagle suj debijam, nie byloby prets moz- liwem myslci o akcyj we wskazanym wlasnie kierunku.

Porozalam sobie przestai te wiadomosci raport do wasz Pana Komendanta, pewien zupełnego Jego wyrozumienia dla dobro- stajego przedsiwzienia. Nie meze zarazem premilreci u bardzo nam psychylnie tutejnie kota wojskowe chiatyby widziec u nas jui

II.

teraz jak najintensywniejnie wyszkanie
fachowców francuzskich dla wypehnienia
wyszkania naszych sztabow, oficerow i
kadrowi wszelkich, gdyz przeswiadczenie
ze powazna rozprawa Polski z Niemcami
prezniej moze byc w koncu nie do uniknie-
nia, jest u nich coraz szgólniejsem.

Nie wiem czy Pan Komendant
uwazalby za wskazane szym w odpowied-
niej chwili mogt przybyc chocby na krato
do Warszawy i w tych sprawach delikat-
nych oraz w waznych kwestjach szgan-
zacyjnych referowac osobiscie. Nie watpie
ze daloby sie jenne obecnie nawet wzmo-
zc nic peronem szganizacji zmiennami
bardzo powaznie wlasne nasze sily i przy-
gotowac nieprzyjacielowi niespodzianki, z
ktoremi on sie u nas obecnie juz nie liczy,

a Etienne'ni zaszkodzić byśmy go mogli
wcale korzystnie.

Moznaby również wyzyskać nową tutaj
obecną siłą, tendencją wielu amerykanów
i kanadyjczyków, którzy pragnęliby walczyć
w naszych interesach przeciw Niemcom, aby
potworzyć z nich lepiej sformowane, które
z pewnością dobrze bić nie będą. Tymczasem
wplyw i przyrost młodszych oficerów more,
głównie amerykańskich na stosunek oficera
do naszego doznicia i odwrotnie, mógłby
i w przyszłości być nad wyraz korzystnym.

Zawracając gotowi stawić ci tylko sprawę
samą bez żadnych względów osobistych,
staratem się wypełnić mój obowiązek
tutaj wedle moich sił, i jak drugiego interesu
państwowego wymagać tego będzie, gotowi
jestem ponieść wszelkie ciężary potaerane

z obecnym postępowaniem. Proszę Pana Komendanta
dostać dysponować naszą ratą i nadal w celu
potrzeby i wzmocnienia, lecz gdyby powarime za,
wiktaria nostać mioty, i trudniejsze chwilowo
warunki mogły czynić mnie potrzebnym na
francie, pragnąłbym bardzo móc choć raz
sowo wypetnić mój obowiązek żołnierski
w kraju samym i mi porostawiać w
chwilach walki dyscypliny i naszym
losie, widzem tylko na sberzynie!

Laurę wyrażę głęboką i cieżką
prawdziwego poważania kreślę,

najprostuszej edłany,

J.P.
J. Przewodowski

WODZ. DO WOJSK POLSKICH
ADJUTANT
WARSAWA
L. Dz. 1052/94 dnia 2 VII 1919
r. Wódz. Wydz.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York